

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА «МЕНЕДЖМЕНТ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ»

*25 річчю кафедри
присвячується*

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ НАУКОВЦІВ І СТУДЕНТІВ

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ
ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ»

Маріуполь, 25 жовтня 2018 р.

Матеріали конференції

Маріуполь 2018

УДК 339.9.012.24

ББК 65.9(4укр)8

Актуальні проблеми зовнішньоекономічної та інноваційної діяльності в умовах інтеграційних та глобалізаційних процесів: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції науковців і студентів (м. Маріуполь, 25 жовтня 2018 р.). Маріуполь: ДонДУУ, 2018. 269 с.

Розглядаються актуальні проблеми сталого розвитку світової економіки, зовнішньоекономічної та інноваційної діяльності в умовах світових глобалізаційних та інтеграційних процесів.

Організаційний і програмний комітет

- Марова С.Ф. – д.держ.упр., професор, ректор Донецького державного університету управління;
- Балуєва О.В. – д.е.н., доцент, проректор з наукової роботи Донецького державного університету управління;
- Токарева В.І. – д.держ.упр., професор, проректор з науково-педагогічної роботи Донецького державного університету управління;
- Дятлова В.В. – д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту зовнішньоекономічної та інноваційної діяльності Донецького державного університету управління;
- Раффілд Барні Т. – д-р філософії, професор, Ашвілль, Північна Кароліна, США, почесний професор Донецького державного університету управління;
- Каїра Зоя С. – д.е.н., професор, професор Вищої школи банківської справи в Гданську, Польща;
- Гечбая Бадрі – д.е.н., керівник департаменту управління бізнесом Батумського Державного Університету ім. Шота Руставелі, Грузія;
- Зяцько Йозеф – професор, Президент Європейського інституту післядипломної освіти, директор Східноєвропейського агентства розвитку, Словаччина;
- Табаків Іван – голова Варненської Торгово-промислової палати, Болгарія.

©Автори, 2018

©ДонДУУ, 2018

При розробці стратегії інноваційного розвитку національної економіки необхідно враховувати стратегію організації виробництва інноваційної продукції на основі визначення ефективності вкладення інвестицій у виробничий процес.

Список літератури

1. Активізація інноваційної діяльності: організаційно-правове та соціально-економічне забезпечення: монографія / Амоша О.І. [та ін.]; Інститут економіки промисловості НАН України. Донецьк: ТОВ Норд Комп'ютер, 2007. 328 с.

2. Солоха Д. Функціонування і розвиток інноваційного потенціалу регіональних соціально-економічних систем: теорія, методологія, практика: монографія. Донецьк: ВІК, 2012. 439 с.

3. Про затвердження переліку об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави: Постанова Кабінету Міністрів України від 04.03.2015 р. № 83. URL: http://kodeksy.com.ua/norm_akt/source-КМУ/type-Постанова/83-04.03.2015.htm.

4. Томпсон А., Стриклед А. Стратегический менеджмент. Искусство разработки и реализации стратегии. Москва: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1999. 576 с.

РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ: ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД

Дятлова Ю.В., к.е.н.

Тарасенко А.С., студент магістратури

Тємова Т.В., студент магістратури

Донецький державний університет управління,

Маріуполь, Україна

У сучасний період економічної нестабільності, жорсткої конкуренції та трансформації банківського сектору України банкам дуже важливо знайти підходи та інструменти для розвитку.

Починаючи з 2016 р. Національний банк України впроваджував стратегію трансформації банківського сектору, кінцевим результатом якої стало очищення банківського сектору від неплатоспроможних банків. У результаті на 01.07.2018 р. кількість працюючих банків скоротилася до 82, у тому числі 38 банків з іноземним капіталом. Частка іноземного капіталу в статутному капіталі банків склала 56%. Кількість відділень банків в Україні в 1 півріччі 2018 р. скоротилося на 3,8% до 9128. За підсумками 1 півріччя 2018 р. банки отримали чистий прибуток в розмірі 8,3 млрд. грн. (у січні-червні 2017 р. був зафіксований збиток – 1,85 млрд. грн.).

Наступним етапом розвитку банківського сектора стане відновлення умов кредитування, а саме: капіталізація фінансових установ; прозорість відносин у банківському секторі «акціонер-менеджмент-клієнт»; захист прав позичальників, кредиторів та інвесторів.

Для забезпечення конкурентних переваг необхідним є процес впровадження інновацій із застосуванням нових досягнень науки, техніки і технології. Інновація в даний час не просто одне з явищ, що забезпечує економічне зростання, розвиток і структурні зрушення. Інновації стали характерною особливістю і сутністю сучасного розвитку в усіх сферах економіки, в тому числі і в банківській. Апробація і впровадження інновацій, що здобули визнання в інших країнах, або розроблених самостійно, істотно підвищать потенціал вітчизняних банків.

Банківська інновація – це процес модернізації діяльності банку, що полягає в удосконаленні продуктів, операцій, послуг, бізнес-процесів чи створенні нових, спрямований, з одного боку, на краще задоволення наявних потреб клієнтів або формування нових, з іншого – на розширення спектру послуг, продуктів і отримання додаткового прибутку [1, с. 52].

Важливими елементами інноваційного розвитку банківської сфери в умовах збільшення конкуренції є встановлення зв'язку з клієнтом в процесі продажу банківського продукту, маркетинговий аналіз переваг споживачів і

запровадження новітніх клієнтоорієнтованих технологій. Розробка нових банківських послуг і продуктів потребує значних змін або коригування стратегій багатьох українських комерційних банків. Вони обов'язково повинні бути цільовими, тобто спрямованими на обслуговування фізичних, юридичних осіб, бути індивідуальним або корпоративним. Внаслідок цього формуються унікальні інновації, які максимально відповідають потребам клієнта та вимогам банку [2, с. 21].

Якщо говорити про електронні інновації в банківській сфері, то вони благополучно розвиваються в будь-якій сфері діяльності. Даний вид інновації представляє важливу роль для реалізації в сучасних умовах, коли інформацію можна передати в електронному вигляді, на будь-які відстані і в будь-який куточок світу. Тим самим це заощадить величезну кількість часу і набагато полегшить завдання клієнтів. Завдяки «всесвітній павутині» з'явився шанс впровадити такий вид дистанційного обслуговування як інтернет-банкінг. В даний час інтернет-банкінг займає досить перспективні позиції. Він дає можливість клієнтам використовувати свої кошти для торгівлі на фондових ринках, брати кредити і вкладати гроші, оформляючи інтернет-депозит онлайн прямо у особистому кабінеті свого аккаунта на сайті банку.

Іншими інноваціями в банківській сфері є бездротові платежі, які з успіхом замінюють банківські платіжні картки. За допомогою технології NFC, яка є, по суті, варіацією радіозв'язку на надкоротких дистанціях, можна проводити платежі в магазинах, терміналах через власний телефон. Універсальні банківські рішення на базі NFC Visa payWave або MasterCard PayPass стрімко розвиваються як в Україні, так і за кордоном. Сьогодні багато банків, що емітують безконтактні карти, дозволяють здійснювати платіж до 100 грн. без введення пін-коду [3, с. 10].

Зміст інноваційної діяльності суб'єктів банківської системи України, складається з трьох груп інноваційних процесів, які включають в себе:

1) формування і впровадження нових методів і організаційних форм надання банківських послуг (відмова від філіальної мережі в користь електронного банкінгу; впровадження поштово-банківських послуг; введення інституту віддаленого доступу до рахунків, наприклад, віддалене кредитування тощо);

2) формування і впровадження нових фінансових та організаційних інструментів, а також інноваційне поєднання існуючих інструментів банківської справи;

3) динамічне виділення етапів розвитку життєвого циклу інноваційної діяльності суб'єктів банківської системи (від зародження ідеї або її запозичення з суміжної галузі створення та розробки методики використання відповідного інструменту, до його інноваційної трансформації під впливом змін реалій банківської практики при впровадженні нового інструменту) [4, с. 36].

В цілому, ці напрямки заклали основу для розвитку інноваційних продуктів на українському фінансовому ринку.

Зараз провідні банки країни активно використовують деякі сучасні методи, які допомагають виявити та впровадити інновації [5, с. 53]. Серед них розрізняють наступні. Інформаційне поле ідей – загальне для всіх співробітників місце реєстрації і зберігання висунутих ініціатив, в якому кожен співробітник може зареєструвати свою пропозицію і переглянути існуючі.

Кайдзен-підхід – процес постійного пошуку і впровадження поліпшень за рахунок внутрішніх ресурсів компанії, здійснюється шляхом постійного вдосконалення технологічних процесів і готових продуктів.

Краудсорсінг – модель пошуку вирішення завдань силами невизначеної безлічі добровольців. Завдання пропонується необмеженому колу людей незалежно від їх професійної вікової та статусної приналежності. Учасники краудсорсінг-програми утворюють спільноту, яка шляхом обговорення відбирає найбільш вдале рішення. Цей метод є найпотужнішим інструментом, що дозволяє з мінімальними витратами коригувати розвиток бізнесу. У числі іншого він дозволяє розробляти продукти, максимально орієнтовані на клієнтів.

Бета-спільноти активних користувачів (звичайно мова йде про онлайн-сервіси), які допомагають тестувати продукти (попередні версії), надаючи свої пропозиції щодо доопрацювання у вигляді зворотного зв'язку розробникам до моменту офіційного релізу.

Хакатон – захід, під час якого фахівці з різних областей розробки програмного забезпечення (програмісти, дизайнери, менеджери) спільно працюють над створенням веб-сервісу або мобільного додатку. Формат цього заходу може передбачати участь готових стартап-проектів. Хакатони проводяться з метою виявлення і розробки нових рішень, які, можливо, будуть використовуватися банком на взаємовигідних умовах з розробником.

На нашу думку, серед основних напрямів діяльності комерційних банків, в тій чи іншій мірі пов'язаних з фінансовими інноваціями та інноваційними змінами, слід віднести наступні:

1. Нові банківські продукти, послуги, організаційні рішення на базі нових інформаційних технологій.

2. Віртуальні банківські та фінансові технології: управління банківськими рахунками через електронні системи зв'язку, такі як банк-клієнт, шляхом активного використання електронного підпису, укладання договорів на обслуговування з фінансовими організаціями.

3. Комплексне використання нових інформаційних і комунікаційних технологій для електронного та змішаного маркетингу, наприклад CRM-технології: тобто зниження витрат на просування інформації про банківські продукти та послуги.

4. Аналітичну обробку внутрішньої інформації за допомогою систем управлінського обліку (ERP, SAP-системи та ін.), що дає абсолютно нові можливості внутрішнього контролю і аудиту.

5. Зміни кваліфікації персоналу: інноваційний менеджер, консультант по структурованим фінансовим продуктам, спеціаліст по трансакціям на фондовому і страховому ринку і т.д.

6. Нові автоматизовані платформи самообслуговування (моно- і багато функціональні, інформаційні), що дозволяють скоротити клієнтські черги, шляхом вивільнення робочого часу співробітників.

У теперішній час банківські модифікуючі інновації стосуються, як правило, вдосконалення видів та механізмів обслуговування поточних, депозитних рахунків, масових кредитних продуктів тощо. Радикальні інновації впроваджуються, насамперед, в обслуговування корпоративних клієнтів: кеш-менеджмент (Альфа-Банк (Україна), ОTR Банк, Райффайзен Банк Аваль, Укрсиббанк), факторинг та міжнародний факторинг (Укрсоцбанк, Сведбанк), торговельне фінансування (Укрексімбанк, Банк Надра, Укрсоцбанк), проектне фінансування (Укрсиббанк, Укрексімбанк, ПриватБанк), мікрокредитування малого та середнього бізнесу (ПроКредит Банк, ПриватБанк) тощо.

Звертає на себе увагу орієнтація на впровадження банківських інновацій, що є новими тільки для національного ринку або для певної банківської установи. Наприклад, створення нових напрямків діяльності українських банків – приватна банківська справа (private banking), банківське страхування (bankassurance), банківські інвестиційні фонди, впровадження CRM-систем тощо під впливом зарубіжної материнської структури банків з іноземним капіталом.

Список літератури

1. Смовженко Т.С., Егорычева С.Б. Инновационные стратеги зарубежных банков. *Деньги и кредит*. 2016. № 8. С. 51–56.
2. Банківський менеджмент: питання теорії та практики: монографія / [О.А. Криклій, Н.Г. Маслак, О.М. Пожар та ін.]. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2014. 152 с.
3. Онишко С.В. Фінансове забезпечення інноваційного розвитку: монографія. Ірпінь: Національна академія ДПС України, 2014. 434 с.
4. Практичне застосування Байєсівського аналізу при здійсненні фінансового моніторингу в банках: монографія / [О.В. Кузьменко, Т.А. Медвідь, Л.Г. Левченко та ін.]; за заг. ред. С.О. Дмитрова. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2011. 46 с.

5. Гетьман Л.Г. Напрями розвитку інноваційної діяльності у банківській сфері. *Інтернаука: Міжнародний науковий журнал*. 2016. № 12 (22). 2 т. С. 49-54.

ШЛЯХИ ЗНИЖЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ НАПРУГИ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ ПРИ ДЕОКУПАЦІЇ ДОНБАСУ

Морева В.В.,

к.х.н., доцент

Тулаїнова Я., студент магістратури

Донецький державний університет управління

Маріуполь, Україна

Стан довкілля Донбасу – найбільш техногенно навантаженого регіону України та Європи – ще до початку військового конфлікту викликав серйозне занепокоєння, а в умовах військових дій екологічна ситуація, що склалася на сході, може стати катастрофічною. Унаслідок впливу, що його чинять військова техніка, вибухи та згорання боєприпасів, значного забруднення зазнають ґрунти, що потребуватимуть рекультивації та відновлення [1]. Тому висвітлення екологічних проблем, пов'язаних з проведенням військових дій та обґрунтування ефективних шляхів зниження антропогенного і техногенного впливу на навколишнє середовище в агропромисловому комплексі є актуальним.

У результаті бойових дій на території Донецької та Луганської областей було пошкоджено низку екологічно небезпечних підприємств, включаючи Слов'янську, Луганську і Курахівську ТЕС, ПрАТ «Азот», Горлівський «Стирол», Ясинівський, Авдіївський, Єнакіївський коксохімічні заводи, Єнакіївський металургійний завод, Лисичанський нафтопереробний завод, Донецький казенний завод хімічних виробів. На цих підприємствах неодноразово фіксувалися руйнування виробничої інфраструктури та викиди шкідливих речовин.